SIR

"Hayatının sırr-ı hakikatı şudur ki:Tecelli-i Ehadiyete ,
cilve-i Samediyete âyineliktir. (S:129)

Hakikat → esmaya bakar.
Mahiyet → sıfata bakar.
Hayatın sırr-ı hakikatı → âyinelik yapıyorsa o zaman bu bir zemindir,
bir vücudu var ama ismi sır.

Hayvanda, bitkilerde, cinlerde, meleklerde ve şeytanlarda da hayat var. İnsanın ki sır var. Bu sır latifesi insanın hayatını imtiyazlı kılıyor.
Bu sır → esmaya bakıyor görünüyor. Esmanın:

-Hangi esma olduğunu bilemiyorum ama esma olduğu kesin.
Bu bize nümune bırakmış. Bu nümunenin adı → SIR.
Sırrın sırrı var olunca o da Zât-i sıfâta bakıyor anlaşılıyor.

ZÂT-İ SIFÂTLAR:

1-VAHDANİYET
2-BEKA
3-KIDEM.
4-VÜCUD
5- MUHALEFET-ÜN LİL HAVADİS
6-KIYAM-I BİNEFSİHÎ
7-TEKVİN

1- BİRİNCİ SIR: → Tecelli-i Ehadiyete
→ cilve-i Samediyete } *âyineliktir.*
Zâtı gösteren esmaya bakar. Hani esmalarda → esma-i zâtiye
→ esma-i fiiliye
bu sır latifesi → Esma-i Zâta bakar.

2. SIR İSE: Zâti sıfâta bakar. Yukarıda geçen ve zâtı alakadar eden sıfâta bakıyor. Artık vücud mu? Veya bekaya mı bakıyor?
Şimdilik bilmiyorum. Sır tabiri demek , mülkün arka tarafı. Melekût tarafı.
Hayvanlarda da vücud var. O zaman vücud ayıklandı.

"Hayatının sırr-ı hakikatı: Bütün âleme tecelli eden esmanın nokta-i mihrakıyesi hükmünde bir câmiiyetle Zât-ı Ehad-i Samed'e âyineliktir.
(S:129)

Burası çok güzel izah ediyor.

1-Âleme bakıyor.

2- Tümüne câmii

Mülkün cem'ini kendinde gösteriyorsa ,

yani mülk tarafına → SIR.

"nokta-i mihrakıyesi hükmünde" bu kilit cümle.

"câmiiyetle" bu da ikinci kilit.

"âyineliktir" bu da 3. kilit kelimesi.

"bütün âleme tecelli eden esmanın" bu da 4. kilit cümlesi.

Bunları bir araya getirip, alt alta toplarsa esma-i zâtiye görünüyor. Onun da bizdeki nümunesi acaba الله (Allah) mı? Bunun bizdeki karşılığı sır mı? Çünkü netice olarak الله (Allah)da esmadır. Allah, Samed, Ehad, Vâcib-ül Vücud.
Bunlar zât- i esma.

Ben olan "ene" varlıktan çıkmadı. Ruhumdan, hayatımdan, aklımdan veya varlıktan süzülen hülâsa değil, tam tersine herşey "ene" den çıkmış.
Bu tarafımız yani "ene" miz varlıktan süzülmüş değil, her şey oradan çıkmış...
Bu konumumuz الله (Allah) isminin a'zamî tecellisinin bizdeki karşılığı.

"Ene" varlığı → vücudu kâinattan değil.
→ Âyine değil.
→ Vücud-u haricîsi yoktur.Mahluk değil. Berzah.
→ Vacib değil. Mahluk değil. Berzah.
→ Her şeyin kaynağı fakat kendisinin hiçbir belirlenişi yoktur.

İşte bunun gibi sayacağımız sıfatların cem'ine "ene" diyoruz.
Bu aslında الله gibi komprim. Cem'-ül cem, cami- ül ezdad.
İşte lafzullaha en câmii âyinemiz "ene"dir.
Bunun na ehillere anlatma.
Bunun mahlukat yönüne yani :

Esma-i fiiliyenin perdesiz tecellisi ⟶ ARŞTIR.
Esma-i Zâtiyenin perdesiz tecellisi ⟶ ARŞ-I AZAMIMIZ.

Sır meçhulü mutlak değil. 2 kişi arasında olan veya şahsın kendisinin bildiği 2. ve 3. şahısların bilmediği. Bana ait kimseye diyemediğim sırrım. Bu yoktur değil. Var ama varlığı bana ait . İşte sırda böyle. Bu latifenin adı sır. Yoksa sır meçhulü mutlak değil.

Âlemimde bana has olup düşünebildiğim tarafım ⟶ SIRRIM.

Bana ait olup ifade edemediğim manalarım, lafıza gelmeyen , hissimin içine giremeyen tarafımda ⟶ SIRRIN SIRRI

-Âdetullah kanunlarına bezemeyen esmanın tecellisine de sır deniyor. Yani madde bir yerde olabilirken, güneş bir anda her yerde ama hiçbir yerde değil. İşte buna güneşin "nuraniyet sırrı" deniyor.

-Zahiri olmayan, görünmeyen vücud mertebelerine sır denir.

-Mana meratiblerine sırlar denir.
Sırr-ı kâinat olan ⟶ (asm) Efendim fetih ve keşfetmiş.

- Âdetullahın yani esmanın mukannen tecellisinin dışındaki esbabsız tecellisine sırr.

-Hakikatların bir sonraki mertebesine sır "şu hakikattan bir sırrı vardır."

-Dua ubudiyetin sırrıdır. Yani Allah sana o haleti vermemiş olmasaydı, sen dua edemezdin. O haletten önce Allah'ın sana tecellisine sırr denir. Yani sana o hali veriyor ki bana dua et. Yoksa o duanın ruhu hayatı ve sırrı olan o halet verilmemiş olunsa idi sen dua edemezdin. Demek; "dua bir sırr-ı ubudiyettir." sırrı bu. Duadan sonraki halet değil. Duadan önceki Allah'ın tecellisi.

Diğer esmalar kayıtlar. Fakat Allah ismi, ism-i câmii olduğundan istediğini yapar, istemediğini yapmaz. Buna الله sırrı denir. Onun bizdeki karşılığına da bizim sırrımız. Bu kendisini keramet, mucize vs şekillerde gösterir.

Zemin sıfata bakar.
Üstündeki cilve &cemal & nakışlar ise esmaya bakar.

(S:236) "Sırr-ı kâinat olan
tılsım-ı muğlakını
fetih ve
keşfederek"

Kâinatın sırrını bulmuş ⟶ (asm) Efendimiz.
İnsanın sırrı olduğu gibi, büyük insan olan kâinatın da sırrı var.
Büyük insanın sırrını bulursan, küçük kâinatın da sırrını bulursun.
(asm) Efendimizin bu keşfi; tâ Kab-ı Kavseyn'e kadar süreci içine alır.

Hem sır akılsızda olmaz. Onda sır bulunur fakat kendisinin haberi olmaz.
Onun âleminde manalanması için aklı olması lâzım.

Keşfetmek aklîdir.
Fetih ise o mekana sahip olmak.

"nefs-i susturup,
ruhu,
kalbi,
aklı,
sırrı
maâliyata,
vatan-ı aslîlerine,
makarr-ı ebedîlerine,
ahbab-ı uhrevîlerine"(S:411)

Ruhu ⟶ maâliyata
kalbi ⟶ vatan-ı aslîlerine
aklı ⟶ makarr-ı ebedîlerine,
sırrı ⟶ ahbab-ı uhrevîlerine
} yetişmek için

Bir sıralama görülüyor.

RUH → KALP → AKIL → SIR

Ruh mahluktur. Sır da mahluk , latifedir. İsmi sırdır.

"hayat-ı maddiye-i nefsiyeyi bırak.

Kalb ve ruh ve sırrın

derece-i hayatlarına çık, bak; ne kadar geniş bir daire-i hayatları var.
Senin için meyyit olan mazi, müstakbel; onlar için haydır, hayatdar ve mevcuddur. "(S/474)

1-Derece-i hayatlarına çık.
2- Bak.
3- Ne kadar geniş daire-i hayatları var.

Burada sırrın makamı DAİRE-İ HAYATTA görünüyor.
Ve mahlukturlar ki, onların derece-i hayatlarına girilebilsin.
4- Kalp, ruh ve sır hayatdardır ve mevcuddur.

Demek ruhun, kalbin, sırrın makamı Daire-i Hayattan daha yukarı.
Orası - Daire-i Hayat- onların bir şubesi gibi.

-Mu'tad âdetullahın dışındaki hadiselere sırr deniyor. Çünkü insan bu tecelliye muttali değil. Misal: Kocaman çınarın küçücük çekirdeğinde kodlanması adet-i beşeriyeye benzemiyor. İşte bu esmaları o noktaya cem' eden sır ism-i şerifidir. Çekirdekten de çıkaran yine SIR esmasıdır.

-Yine sır eşyanın arka tarafı.

(S:532)'de "Sırr-ı imtihan ⟶ ervah-ı âliyenin elmas gibi cevherleri,

Sırr-ı teklif ise ⟶ ervah-ı safilenin kömür gibi maddelerinden tasaffi eder,
ayrılır."

HÜLÂSASI:

Sırr-ı imtihan ➞ ervah-ı aliyenin elmas gibi cevherleri ➞ tasaffi eder.

Sırr-ı teklif ise ➞ ervah-ı safilenin kömür gibi maddelerinden ➞ ayrılır.

Bunu sır esması yapıyor.

-Bilemediğimiz sırrımız idi. Sırdı bilemedik. Şimdi bildik, şuhud oldu.
Yani sır esmasına mazhar olduk demektir.

-Sır; esmanın a'zamî mertebesidir.

-Akılla ihata edilemeyen meratib-i esmadır.

- Risalet ise, akrabiyet-i İlahiyenin inkişafı sırrına bakar.
Ki; esmanın en a'zamî mertebesinin tecellisi ki, ona da sır mertebesi.
Ama herkesin sır esmasının mertebesi farklı farklı.

(S:587) " Akla kapı açmak, ihtiyarı elinden almamak
sırr-ı teklif iktiza ediyor."

İHTİYAR ⟶ AKLA
İRADE ⟶ KALBE } bakar.

Teklif akla yapılır. Aklı olmayana din teklif edilmemiş.
Teklifin sırrı, aklın varlığını iktiza ediyor.

O zaman: Teklif edileni kendinde karşılığını bulma meleken
sır esmasının tecellisi ile mümkün.

O zaman çekirdek mesabesinden bilfiil ağaç olma sürecinin baş rolü sırr esmasına ait. Bu sürecin bütünlüğüne verilen isimdir.

(L:150) "Âdeta o haksızlıkta bir hakperestlik,
o dalalette bir ihlas,
o dinsizlikte dinsizdarane bir taassub ve
o nifakta bir vifak yaparlar,
muvaffak olurlar.
Çünki samimî bir ihlas, şerde dahi olsa neticesiz kalmaz.
Evet ihlas ile kim ne isterse Allah verir."

Burada Müslüman, kâfir ayırımı yapılmıyor, ki şerde dahi olsa, dalalette bile ihlas olsa muvaffak olur.

Niye?

– İhlas; şeriat-ı fıtriye demektir. "Allah verir" demek bizim bildiğimiz, anladığımız Allah değil. Allah ism-i hastır, diğer isimlere câmiidir ve sıfatlara dalalet eder. Hem bütün isimler Allah'ındır, haşa isimler Allah değildir. Dolayısıyla "Allah verir" den kasıt Allah'ın, yani isimlerine, şeriat-ı fıtriyeye kim uyarsa verir demektir. Âdetullaha, şeriaat-ı fıtriyeye, vücud-u ilmiyeye, hakikat-ı eşyaya, hakikat-ı ilmiyeye, kavanin-i şeriata, mevcudat-ı ilmiyeye kim tevfik-i hareket ederse Allah onu muvaffak eder. Bunda kâfir, Müslüman fark etmez. Nasıl ki çalışırken, buğday ekerken, şeriat-ı fıtriyeye kim tevfik-i hareket ederse Allah verir. Bu dünyada karşılığı var. İkinci bir ihlas var ki; sırr-ı ihlas, veya ihlas-ı hâlis gibi tabirler var. Hem nasıl ki esma-i fiiliye var. Gaffar, Rezzak, Muhyî, Mümit, gibi pek çok esma-i fiiliyeleri var. Kim bunların âdetullah kanunlarına uyarsa Mahiyet-i Zâtiye değil, Allah onları muvaffak eder. Bu Allah'taki kastım; ism-i has, esma-i câmia yani bütün isimlerin yumağı, camiası, bütünlüğünü demek istiyorum, esmaları kasd ediyorum. الله lafzullahta isimdir. Allah'ın ismidir. Rahman, Kerim gibi. Yoksa Mahiyet-i zâtiye, şuunat-ı zâtiye, sıfât-ı subutiye ve zâtiye değil.

O zaman ihlas ikiye ayrılır :

1- İhlas
2- Sırr-ı ihlas

İhlas-ı etemm, ihlas-ı tamm, samimi, ciddi ihlas, İslâmiyetin sırr-ı esası olan, rıza-yı İlahi olan, kemal-i ihlas, safvet-i ihlas, samimi ihlas, amel-i salihanın ruhu esası ihlas, manilere ve bu şeytanlara karşı ihlas kuvvetine dayanmak, kuvvet haktadır ve ihlastadır, sizlere bu sırr-ı ihlasa binaen iltifat ediyorlar, ihlas-ı tammı kazanınız. Bu hilletin üss-ül esası samimi ihlastır. Hakikat-ı ihlas, hakiki bir ihlas, İslâmiyette en mühim ihlas olduğu, Risale-i Nur'un meslek-i esası ihlas-ı tamm. Â'zamî ihlas. "Demek niyet bir ruhtur. O ruhun da ruhu ihlasdır." İbadetin ruhu ihlastır."(İş:85) Kerametkârene ihlas, kuvvet-i ihlas, harika ihlas, ihlas-ı hakiki, ilac-ı ihlas, en safi bir ubudiyet ihlastır. Amel-i salih ihlasla muvaffakiyeti, ihlas sırrı ile...

Teklif ⟶ ihtiyara bakar ⟶ buda akla bakar.

Ehadiyet sırrıyla ⟶ perdesiz,
⟶ doğrudan doğruya
⟶ hususi bir teveccüh ile
} tasarruftur.

"nur olan bütün sıfâtıyla ve
nuranî olan bütün esmasıyla,
teveccüh-ü ehadiyet sırrıyla" (M/248)

Sıfâtına → nur olan
Esmasına → nuranî olan diyor.

"Nur-u a'zam olan risalet ise,
akrebiyet-i İlahiyenin inkişafı sırrına bakar" (S/562)

Demek: Risalet ⟶ Sıfâta bakıyor.

Nübüvvet ⟶ Esmaya bakıyor.

"Dua bir sırr-ı azîm-i ubudiyettir. Belki ubudiyetin ruhu hükmündedir." (M/299)

UBUDİYETİN RUHU ⟶ ALLAH CANİBİNİ GÖSTERİR.

UBUDİYETİN HAYATI ⟶ KUL CANİBİNİ GÖSTERİR.

Dua, Allah'ın sana yakınlığının, akrebiyetin seviyesidir. Allah istemezse sen isteyemezdin. Allah, istemeyi sana verecek ki sen de isteyebilesin.
İşte Allah canibinin sana karşı münasebetinin zeminine veya şekline SIRR deniyor. Dua, Allah'ın seni kabul ettiğinin simgesidir. O istemezse idi sen isteyemezdin.

Dua, Allah'ın seni dergahına kabulünün alametidir.
Duada riya olamaz, giremez. Allah ile riyasız münasebetinin seviyesidir dua.
Dua, nereye ait olduğunu gösteren göstergedir.
Bu manada sırrında, Allah'ın sendeki akrebiyetinin yaptığı, uyandırdığı latifesidir. Akrebiyet-i ilahiyenin sana yaptığı inkişafına sırrın sırrı denilir.

TECELL-İ EHADİYET & CİLVE-İ SAMEDİYETE ⟶ ÂYİNELİKTİR SIR.
SIRRIN SIRRI İSE; EHADİYET & SAMEDİYETE ÂYİNELİK ZEMİNİN İNKİŞAF VE İMBİSATININ ADIDIR. BU ZEMİNİN ADINA SIRR. O ZEMİNİN İNKİŞAF VE İMBİSAT ETMESİNE DE SIRRIN SIRRI DENİYOR. ÇÜNKÜ BÖYLE BİR ZEMİN SANA HAS VE ÖZEL OLDUĞUNDAN SENİN SIRRINDIR.

"İlim ile gelen mesail-i imaniye dahi, akıl midesine girdikten sonra, derecata göre ruh, kalb, sırr, nefis ve hâkeza letaif kendine göre birer hisse alır, masseder. (M/331)

RUH ➡ Zîhayattır
➡ Zîşuurdur
➡ Kanun-u emridir.
➡ Vücud-u haricî sahibidir.

KALP ➡ Ma'kes-i efkârı ⟶ DİMAĞ
Ma'kes-i hissiyatı ⟶ VİCDAN

İlim ile gelen. İlim paketi içerisinde, mesail-i imaniye var.
Nasıl ki sinyalin içinde; renk, şekil, ses vs olduğu gibi.

M:404 "kalb ve ruh , akıl , sır gibi letaifin"

SIR ⟶ LATİFEDİR

LATİFE İSE ⟶ VİCDANIN İÇERİĞİ OLUYOR.

Yani vicdanda: 1- His
2- Zihin
3- İrade
4- Latife-i Rabbaniye

"Tasavvuf, tarikat, velayet, seyr-ü sülük namları ulvî bir sırr-ı insanî" (M/443)

Burada da latife-i Rabbaniyede görünüyor.

"daire-i esbabdan geçip, terk-i masiva sırrıyla mümkinattan alâkasını kesen" (M/449)

Yaşadığı âlemden sıyrılıp içsel âlemi olan enfüs âleminde yaşamaya muvaffak olana, sırrına muvaffak olur denir. Yani bulunduğu âlemden sıyrılabilen insanoğludur. Sanki zahirde yaşamıyor gibi. Burada yanımızda iken, içsel âleminde, dünyasında, belki de bir başka yerde yaşayabilme, bulanabilme tarafına SIRR-I İNSANÎ denir. Yani çekirdek olan cesedin ağaç olma hakikatine SIRR deniyor.
Bizim, ağacın çekirdeğinden farklı tarafımız:

1- Çekirdek cansız, ruhsuz ⟶ biz ise canlı ve ruhluyuz.
2- Çekirdek sabittir ⟶ biz gayr-ı sabitiz.
3- Toprak onun âlemi ⟶ bizim de dünya, toprağımız.

"Ubudiyetin sırrı olan niyazdan, mahviyetten naza ve davaya atlar, mizansız hareket eder. (M/450)

UBUDİYETİN SIRRI ⟶ NİYAZ& MAHFİYET

"Ubudiyetin ise sırr-ı esası; niyaz, şükür, tazarru', huşu', acz, fakr, halktan istiğna" (M/455)

İhlasın sırrını kendimize yerleştirmek için”
Demek ihlas ayrı onunda sırrı var, o da ayrı.

“sırr-ı ihlası kazanmak ile,”

İhlasın sırrı var. Bunlardan anlaşılıyor ki; ihlas herkeste olabilir, netice değil, meziyet değil.Meziyet o ihlasın SIRRINA sahip olmaktır.

“Hakiki sırr-ı ihlas: 1- sırr-ı uhuvvet
2-ittihad-ı maksad
3-ittifak-ı vazife ile tevafuk edip
4-bir çizgi üstünde omuz omuza verseler,”

“sırr-ı ihlas ile → samimî tesanüd ve
→ samimi ittihad, } hadsiz menfaate medar olduğu gibi;
korkulara hattâ
ölüme karşı → en mühim bir siper,
→ bir nokta-i istinaddır. (L/161)

Korkunun kaynağı burada yatıyor. Çareside burada yatıyor.

Sırr-ı ihlas ile → samimi tesanüd
→ samimi ittihad } elde edilir. Sırr-ı ihlassız elde edilemez.

Eğer bir insanda → samimi tesanüd ve
→ samimi ittihad âleminde var ve hissediyorsa,
o insanda ölüm korkusu olmaz. Varsa bu iki sıfat ya yok, yada inkişaf ve imbisat etmemiştir. Samimi tesanüd ancak SIRR-I İHLASLA mümkündür.

“Hakikî sırr-ı ihlas ile”(L:161)

Sırr-ı İhlas; hakikattır ve hakikat zeminindedir.
Orası da ARŞ’tır.
Yani ARŞ; Esmaların perdesiz tecelli ettiği zemindir.

Şimdilik Anlayışım:

SIRR-I İHLAS → ARŞ

İHLAS → DAİRE-İ İLİM

2.NİYET → DAİRE-İ İLİM

1. NİYET → DAİRE-İ HAYAT

SIRR → DAİRE-İ İLİM

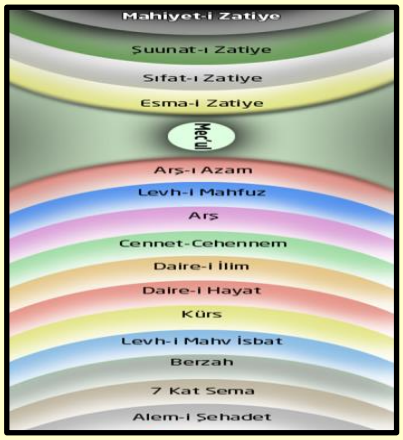

(L:165) "Uhuvvetin sırrı ⟶ Sırr-ı uhuvvet ⟶ Daire İlim.

⟶ Uhuvvet ⟶ Daire-i Hayat

Eylemin başlangıç noktası ⟶ DAİRE-İ HAYATTIR.
Eşyanın, varlığın atom seviyesinde varlığa intikal noktası
LEVH-İ MAHV VE İSBATTIR.

"Nev-i beşerin ⟶ fıtratı ve
⟶ sırr-ı hikmeti" } fıtrat Daire-i ilimde görünüyor. (L:171)

O zaman hem fıtrat, hem de hikmetin son noktası DAİRE-İ İLİMDİR. Bundan sonra hikmet değil, sırlarla yoluna devam ediyorsun.

(L:325)'de Bir şeyin aslının bozulmadan bitamamiha en küçük cüz'dede bulunabilmesi, girebilmesi veya mazhar olanların bunu içine alabilmesine sır deniyor. Misal: "cilve-i ehadiyet sırrıyla, en küçük bir zîhayat mahluk, kâinatın bir misal-i musaggarası ve küçük bir fihristesi hükmünde"

İşte bu olabilene sır tarafı var demektir. Yani Güneş tarafı değil. O Güneşi içine alabilenin, alabilme hakikatına, olabilme meziyetine SIRR deniyor.Yani zahirde mahlukta gözükürken, yani zaman ve mekanı barındırır, onun ifadesi iken aynı zamanda melekûtiyet yönünü de barındırabilmesi. Melekûtiyet âyinedarlığı, penceresi var olmasına onun sırrı denir. Yani eşyanın sırrı denir. Eşyanın mekansız, zamansız boyutu veya yönü, tarafına o eşyanın sırrı deniyor. Eşya burada iken, buralı değil.

(L:325) "sırr-ı ehadiyet cilvesi, şirk ve iştiraki muhal derecesine getiriyor."

Oraya uygun; bölünmeden, parçalanmadan bulunan EHADİYETTİR.
O eşya – o varlık- onu içine alabilme zeminine sırrı denir. O kabiliyetine sır denir. Ehadiyetin sırda bitamamiha bulunabilme ve bulunmasına da cilve deniyor. Ehadiyetin cilvesi. Bölünmeden, parçalanmadan bir şey başka bir yerde olabilmesine O zeminin sırrı denir. Orada gözüken Güneşe de, Güneş'in cilvesi denir. Uygulama yapayım:

GÜNEŞ'E ⟶ EHADİYET. Aynada bölünmeden gözüken ne ayndır, ne de gayrıdır
Güneş'e ise ⟶ CİLVE DENİYOR. Yani CİLVE-İ EHADİYET DENİYOR.
Aynanın Güneş'i içine bitamamiha alabilme meziyetine, donanımına ⟶ AYNANIN SIRRI DENİYOR.

(L:325) "İsm-i Ferd'in cilve-i a'zamı; hakikat-ı tevhidi, bu sırr-ı ehadiyetle bedahet derecesinde isbat ediyor."

Hakikat-ı tevhid ve
İsm-i Ferd'in cilve-i a'zamı } bedahet derecesine sırr-ı ehadiyet getirir.

Sırr-ı Ehadiyet: İşte sır burada. Ehadiyetin sırrı. Hani bilmana hadisi kutside; "insan benim sırrımdır, bende insanın" bu sırr-ı ehadiyettir. Seni imtiyazlı kılıyor. Ki bunla Ferdiyet'in a'zamına mazhar olmuş oluyorsun.Yani ehadiyet seni İsm-i Ferd'e mazhar ediyor.

(L:329) "Hayat, şu kâinatın en güzel zîneti...
hem sırr-ı Vahdeti"

EHADİYET ⟶ ENFÜSE BAKIYOR.

VAHİDİYET İSE ⟶ MÜLKE BAKIYOR.

(L:330) "Hayat, kâinattaki en mühim bir maksad-ı İlahî ve hilkat-i âlemin en mühim neticesi olan şükür ve ibadet ve hamd ve muhabbeti netice veren bir sırr-ı a'zamdır."

HAYAT ŞUNLARI NETİCE VERİYOR: ⟶ ŞÜKÜR
⟶ İBADET
⟶ HAMD
⟶ MUHABBET

(L:334) "insanlardan hayatın sırrını anlayanlar ve hayatını sû'-i istimal etmeyenler, dâr-ı bekada ve Cennet-i bâkiyede, hayat-ı bâkiyeye mazhar olacaklardır."

Hayatın sırrını anlayanlar ⟶ dâr-ı bekada
hayatını sû'-i istimal etmeyenler ⟶ Cennet-i bâkiyede } hayat-ı bâkiyeye mazhar olacaklardır

(L:345) "Herşeyin vücudunu iktiza eden
bir sırr-ı Kayyumiyet vardır"

KAYYUMİYET SIRRI ⟶ HERŞEYİN VÜCUDUNU İKTİZA EDİYOR.

SIRR-I KAYYUMİYET VÜCUDU İKTİZA EDİYOR.
HER ŞEYİN VÜCUD-U HARİCÎSİ KAYYUMİYETE BAKIYOR.

(L:344) "Şu kâinattaki ecram-ı semaviyenin kıyamları, devamları, bekaları; sırr-ı Kayyumiyetle bağlıdır."

Kayyumiyet sırrı → kâinatın kıyamı
→ kâinatın devamı
→ kâinatın bekası
} mümkündür.

Sırr-ı Kayyumiyet → kıyam
→ devam
→ beka
} eşyaya bu sıfatları kazandırır.

KIYAM: Varlığa çıkış ve varlıkta devam edebilmek. Varlığın kendisi.

Varlığın, ilimden kudrete çıkması
Varlığın, kudrette devam etmesi
Varlığın, bekaya mazhar olması
} Sırr-ı Kayyumiyetle mümkün.

Sır zahirde anlaşılmayan, zahirle belli olmayan.

(L:353) "nasılki kâinat sırr-ı kayyumiyetle kaimdir...
öyle de İsm-i Kayyum'un mazhar-ı ekmeli olan insan ile,
bir cihette kâinat kıyam bulur;"

İNSAN SIRDAN DAHA İLERİ.
O ZAMAN İŞİN MERKEZİ, MAHİYET VE HAKİKATININ CEM'-ÜL CEMİNE – BU MAKAMDA - SIR DENİYOR.

(Ş:8) "insanın hikmet-i hilkati ve sırr-ı câmiiyeti ise; her zaman, her dakika hâlıkına iltica ve insanın hikmet-i hilkati ve sırr-ı câmiiyeti ise; her zaman, her dakika hâlıkına iltica ve yalvarmak ve hamd ve şükür etmek olduğundan, etmek olduğundan,"

Bu makamdaki insanın sırrı:
1- İltica
2- Yalvarmak
3- Hamd
4- Şükür
} insanın sırrını oluşturuyor.

(Ş:12)'de "Kânatın kemalâtı sırr-ı vahdetle ve mevcudatın ulvî vazifeleri sırr-ı vahdetle anlaşıldı"

"mahlukatın netice-i hilkatleri → sırr-ı vahdetle takarrur eder
masnuatın kıymetleri → sırr-ı vahdetle kıymetleri bilinir

Bu âlemdeki makasıd-ı ilahiye → sırr-ı vahdetle vücud bulur.

Zîhayatların hikmet-i hakikatları
zîşuurların hikmet-i hakikatları
} sırr-ı icadları Sırr-ı vahdetle tezahür eder"

"bu dehşet-engiz tahavvülât içinde kahharane fırtınaların hiddetli, ekşi sîmaları arkasında rahmetin ve hikmetin güler, güzel yüzleri görünür" (Ş:12)

"bu dehşet-engiz tahavvülât içinde kahharane fırtınaların
ekşi sîmaları ⟶ sırr-ı vahdetle arkasında rahmetin ve hikmetin } güler, güzel } yüzleri görünür

(Ş:12) "herşey, âyinedarlık ve intisab cihetiyle binler derece kıymet-i şahsiyesinden daha yüksek kıymet almaları sırr-ı tevhid iledir."

Sırr-ı tevhid ile ⟶ herşey, ⟶ âyinedarlık ve
⟶ intisab cihetiyle } binler derece daha yüksek kıymet alırlar.

(Ş:13) " sırr-ı vahdet ile insan,
bütün mahlukat içinde büyük bir kemal sahibi olabilir."

Sırr-ı Vahdetle ⟶ büyük bir kemal sahibi olabilir

Sırr-ı Vahdetle insan ⟶ kâinatın en kıymetdar meyvesi ve
⟶ mahlukatın en nazenini ve
⟶ en mükemmeli

Sırr-ı Vahdetle insan ⟶ zîhayatın en bahtiyarı ve
⟶ en mesudu

Sırr-ı Vahdetle ⟶ insanın kemalatı
⟶ insanın bütün ulvî maksatları

Sırr- Vahdetle ⟶ bütün kâinatı kabzasında tutan Zat-ı ehad olabilir.

(Ş:16) "insanın bütün cihazatları ve hissiyatları, sırr-ı vahdetle,
gayet yüksek bir kıymet alırlar"

Sırr-ı Vahdetle ⟶ insanın bütün cihazatları ve
⟶ insanın bütün hissiyatları } gayet yüksek bir kıymet alırlar.

(Ş:16) "sırr-ı tevhid ile olsa, o akıl, hem İlahî kudsî defineleri,
hem kâinatın binler hazinelerini açan pırlanta gibi bir anahtarı olur."

Sırr-ı Tevhid ile ⟶ akıl ⟶ ilahî kudsî defineleri,
⟶ akıl ile ⟶ kâinatın binler hazinelerini
} pırlanta gibi bir anahtarı olur.

(Ş:580) "sırr-ı teklif ve hikmet-i iman } İhtiyar ve irade ile } bağlı."

sırr-ı teklif ⟶ İhtiyarla
hikmet-i iman ⟶ iradeyle } ortaya çıkar.

(Ş:278) "sırr-ı Kur'an ile, i'dam-ı ebedîden terhis tezkeresine çevrilmiş;"

(İş: 39) "in'ikas sırrıyla, üç şeyin hüsnü içtima ederse, beş olur."

(M.N/69) " Kâfirin ruhunda hırs, adavet olduğu gibi nefsini iltizam ve nefsine itimadı vardır."

(M.N/197) "Bast-ı zaman sırrıyla → bir günlük işi → 1dk görmüş."

(Br:284) "Sahabelerdeki ibadetlerinin sırr-ı tefevvuku bu noktadandır. Tesbih ve zikri bütün manasıyla şuurlu bir surette söyledikleridir."

HERŞEYİN AMA HER ŞEYİN SIRRI VAR.

(K.L/18) "iman-ı tahkikî ise yalnız akılda durmuyor. Belki hem kalbe, hem ruha, sırra, hem öyle letaife sirayet ediyor, kökleşiyor ki, şeytanın eli o yerlere yetişemiyor;

Burada mükemmel bir sıralama var.

AKIL → LEVH-İ MAHFUZ

KALP → ARŞ

RUH → ARŞ-I AZAM

SIR → MEC'UL DEĞİL. KAB-I KAVSEYN GÖRÜNÜYOR. VEYA MEC'UL

LETAİF → LATİFE-İ RABBANİYEDE

Çünkü bu sıralamada; mülkten, melekûte doğru görünüyor.

(K:262) "Sırr-ı ihlas. Sırr-ı Ubudiyet"

İhlasın → sırrı var.
Ubudiyetin → sırrı var.
} Zahirde ne kadar açık ve kolay ama sehl-i mümteni'.

(E_1:86) " Amel-i uhrevî ile dünyevî maksatlar, zevkler aranılmaz. Aranılsa sırr-ı ihlas bozulur."

İHLAS → emrolunduğu gibi, emredildiği için.
Şerde de ihlas var. Ama SIRR-I İHLAS yok.

ALLAH'IN EMRETTİĞİNİ YAPMAK → İHLAS
ALLAH EMRETTİĞİ GİBİ YAPMAK → SADAKAT
} Cemi' Allahu a'lem SIRR-I İHLAS

Amelin şekli, yapılışı doğru olması → İHLAS

Bu amelin hedefi şu olmalı denmiş, sende ona uyarsan → SIRR-I İHLAS

Ameli; kuralına, şeriat-ı fıtriyesine göre yaparsan → İHLAS

Âdetullah kanunlarına uyarsan → İHLAS

Ameli; âhiret ve rıza-yı İlahî gayesiyle yaparsan → SIRR-I İHLAS

Amel-i uhrevî ile

Dünyevî maksadlar,

Dünyevî zevkler

aranırsa ihlas. Aranırsa ihlas bozulmuyor.

Sırr-ı ihlas bozuluyor.

Sır denilen ÂHİRET ve ALLAH' dır.

Yani temelinde itikad ettiğimiz şeylerdir püf nokta...

İtikadsız doğru iş yapmak ⟶ İHLAS

İtikadlı doğru iş yapmak ⟶ SIRR-I İHLAS

AMEL-İ

UHREVÎ

İki kelime farklı. Amel dünyevi.Yani arzidir, realitedir. Bunu ruhunda, itikadınla ruhunu değiştiriyorsun, âhiret için yapıyorsun. İtikadın devreye giriyor. Eğer sırf akıl devrede olsa, zaman-ı hazıra münhasır olurdu.

O zaman İHLAS bu makamda ⟶ KİTAB-I MÜBİN

SIRR-I İHLAS bu makamda ⟶ İMAM-I MÜBİN

Amelini Allah'a, âhirete satmak ⟶ SIRR-I İHLAS

Amelini dünyaya satmak ⟶ İHLAS

Amel-i uhrevî: Bu amelin dünyada karşılığı yok.Veya emel içinde uhrevileşmek. Seni, bu dünyevî amel ötelere taşıyor. Nasıl ki; şarkıcıların kelâmına hissiyatını koyup, karşıya taşıdığı gibi. Şua, filmi duvara taşıdığı gibi. Bu amel de seni ötelere taşıyor. Hani yatsı namazında "o âleme geçtim" denmiş ya. O amel senin ruhundakileri tetikliyor, asıllarına sinyal veriyor, asıllarıyla devreye giriyor. Zaten sendekiler oraların nümuneleri. O amelle sen ruhunun üzerindeki battaniyeleri kaldırdın. O latifelerin; dünya ve cesedi hislerini bastırmıştı, gömmüştü.

A'mal-i uhrevî ⟶ Î ; bu amelin şekli buralı. İçi ise oralı.
Bu amelde; içine, ruhuna ulaşmaya vesile...

(E_2:242) "Manevî tahribata karşı manevî ihlas sırrı ile hareket etmek gerektir."

Maddî tahribat, malum günahlardır. Manevî tahribat ise:
Akıl &kalp & Ruh ve vicdanı tahrip edenlerdir ki buna manevî deniyor

İHLAS: Maddî tahribata karşı yapılması gerekenleri, yapma kabulü.

SIRR-I İHLAS veya İHLAS SIRRI ile : Aklı &kalbi & ruhu& vicdanı canlı tutma adına, her birimin inşasına, takviye etmektir.

Her şeyin sırrı var. O sırda melekûtiyet tarafıdır.
Bununda meratibi, tâ Mec'ule kadar gider.
Çünkü "ene" yi nübüvvet de tutmuş, felsefede tutmuş.

(Mu: 33) "Dinin makasıdı, kıymet ve edillece mütefavittir.
Birinin yeri hayal olsa, ötekinin vicdandır. Beriki, sırrın sırrındadır."

Demek: SIRRIN, SIRRI DA VARMIŞ.

(H.Ş:63) "hakikî ihlas ve tesanüd ve meşveretin sırrı ile,"

HAKİKİ İHLAS DEMEK, SIRR-I İHLAS DEMEKTİR.

İHLAS ⟶ Şeriat-ı fıtriyeye, kavanin-i âdetullaha uymaktır.
Kâfir mümin fark etmeden muvaffak olunur.

SIRR-I İHLAS ⟶ O yaptığının hedefini bilmektir, göstermektir ki;
ya Allah, ya da âhireti esas alıp seni o saik tahrik etmesidir ki;
bu yalnız Müslüman da var.
Kâfirde sırr-ı ihlas veya hakiki ihlas yoktur.

HASAN AKAR